

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

ที่มาและความสำคัญ

- หมู่บ้านโนนโกสธ หมู่ 6
- จำนวนหลังคาเรือน 36 หลังคาเรือน
- ประชากร 140 คน มีผู้ป่วยจิตเวช 5 คน
- จิตเวชขาดยา ว่างงาน นอนมาก
- จากเหตุการณ์ที่ผู้ป่วยจิตเวชมีอาการรุนแรง ทำร้ายคนในชุมชน ชุมชนหวาดกลัว ไม่ยอมรับ
- ผู้ป่วยจิตเวชไม่กล้าอาศัยอยู่ในชุมชนหลังฟื้นโทษ

Vision : โรงพยาบาลอุเชิยวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการและกิจกรรมฝึก
อาชีพสำหรับผู้ป่วยโรคจิตเภท

2. พัฒนาแนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพทาง
จิตเวชของชุมชนต้นแบบในอำเภอกุฉินารายณ์

Vision : โรงพยาบาลกุฉินารายณ์เป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

กรอบแนวคิด

ปัจจัยนำเข้า	กระบวนการ	ผลลัพธ์
ด้านนโยบาย ด้านบริบทชุมชน การเตรียมครอบครัวและชุมชน ด้านทรัพยากร เครื่องมือ	กระบวนการทำงาน 1. ตั้งตั้งคณะทำงานสุขภาพจิตในหมู่บ้าน มอบหมายบทบาทหน้าที่ 2. เสริมพลังอย่างยั่งยืน ใช้หลัก 3 ดี 3. บูรณาการกับงานของกลุ่มสตรีและวิถีชุมชน มีกิจกรรมการเสริมสร้างฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวชคือ การเกษตร การทำไม้กวาด ปลูกป่า และการดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน การประสานการทำงาน 1. การขอรับการปรึกษา 2. การส่งต่อข้อมูล	ผู้จิตเภท 1. มีอาชีพ มีรายได้ 2. ไม่มีอาการทางจิตกำเริบซ้ำ 3. ครอบครัวชุมชนยอมรับผู้ป่วยจิตเวช 4. ผู้ป่วยเห็นคุณค่าในตัวเอง

กลุ่มตัวอย่างคือ บ้านโนนโกสธ ตำบลบ้านคอน อำเภอยะยี่ว จังหวัดชัยภูมิ
มีผู้ป่วยโรคจิตเภท จำนวน 5 คน

การเก็บข้อมูล

- เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม
- ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2561 ถึงเดือน เมษายน 2562
- วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา นำเสนอค่าความถี่ ร้อยละ
ในส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา

Vision : โรงพยาบาลอุเชิยวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

เครื่องมือ

- แบบประเมินทักษะการดำรงชีวิตเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวชในชุมชน (LSD30) ประกอบด้วยทักษะด้านอนามัยส่วนตัว ทักษะด้านการอยู่อาศัยในครัวเรือน ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการอยู่อาศัยในชุมชน ทักษะด้านการผ่อนคลาย ทักษะด้านการทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพ ที่มีค่าคะแนนระดับ 4 ขึ้นไป ผู้ป่วยทุกคนจะถูกประเมินก่อนเข้าสู่ระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวช
- แบบบันทึกกิจกรรม
- ข้อมูลเชิงคุณภาพ อ้างอิงใน Liamputtong P.(2013) Qualitative Reserch

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย

โดยให้ข้อมูล

อธิบาย
วัตถุประสงค์

การรักษา
ความลับ

Vision : โรงพยาบาลอุเชียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

การศึกษามี 3 ขั้นตอนคือ

1

- ด้านกระบวนการ

2

- ด้านการประสานงาน

3

- การเสริมสร้างการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวช

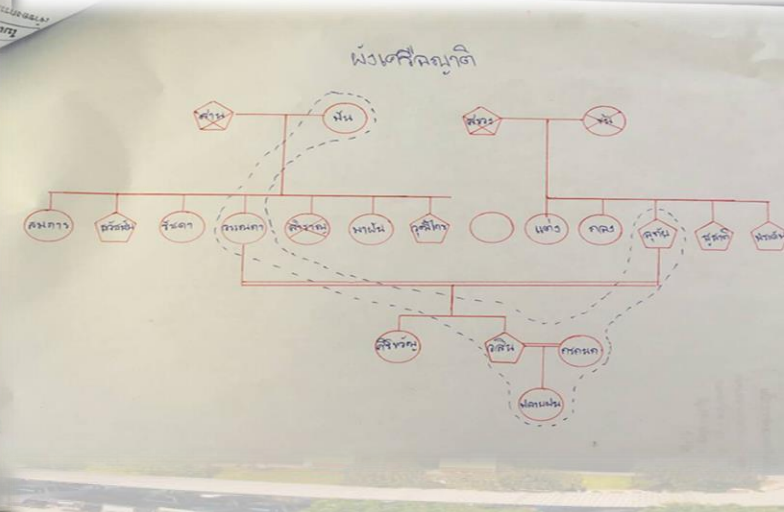
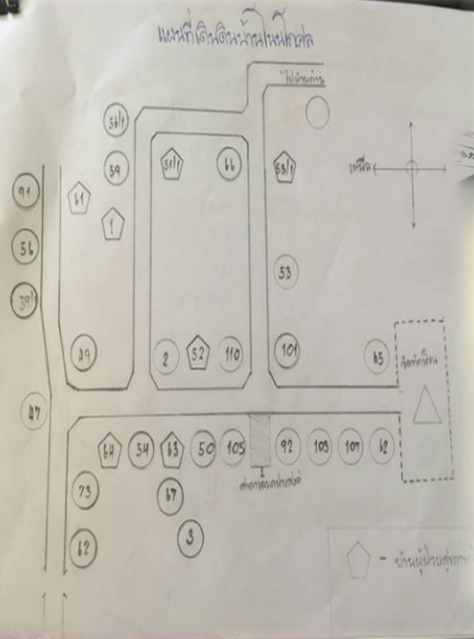
Vision : โรงพยาบาลกุเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

ด้านกระบวนการ

ขั้นเตรียมการ

1. ศึกษาบริบทชุมชน

Vision : โรงพยาบาลอุเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

2.วิเคราะห์ปัญหาจิตเวชในชุมชนโดยการสนทนากลุ่ม

ปัญหาจิตเวชในชุมชน

“อยากล่ามโซ่ไว้ มันบอกยาก ”

“กลัวเขากลับมาทำร้ายคนในชุมชนอีก” “ก็มันบ้ำรักษาไม่หายหรอก”

“อยู่บ้านเฉยๆงานไม่ทำ”

“ก็เข้าใจว่าป่วยรักษาไม่หาย คงทำได้แค่นี้แหละ”

“กินยายาก ไม่ยอมกินยา ทั้งยาเบาหวานและยาจิตเวช น้ำตาลก็ขึ้น อาการทางจิตก็ขึ้น”

“หนักใจหลายๆ จักสิเห็ดแบบได้ ”

“มักกินกาแฟ เอ็มร้อย สูปบุหรี งานบ่อเห็ด มีแต่นอนอย่างเดียว”

ความต้องการช่วยเหลือผู้ป่วยจิตเวช

“ถ้าเขาอาละวาดขึ้นมาอยากรู้ว่าจะทำอะไรได้บ้าง หรือให้ตามหมอเลย”

“ถ้าช่วยได้ก็อยากให้หมอแนะนำ”

“ส่งสารแม่แก่ๆ ที่คอยดูแลลูกป่วย”

“ก็อยากให้เขาช่วยตัวเองได้”

“ไม่อยากให้เป็นภาระของครอบครัว ”

“อยากให้อยู่ในชุมชนได้”

“อยากให้มียาได้”

“อยากให้มีความสุข”

“ไม่อยากให้เป็นปัญหาของชุมชน”

“อยากให้เขามีกำลังใจ มีจิตใจดีขึ้น”

“ไม่อยากเป็นปัญหาของชุมชน”
“กลัวควบคุมอาการตนเองไม่ได้ ไม่กล้าอยู่ในชุมชน”
“อยากมีเงิน.” “อยากหาย” “อยากมีจิตใจดีขึ้น”

Vision : โรงพยาบาลอุเชิยวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

3.การประเมินผู้ป่วยจิตเวชโดยใช้แบบประเมิน LSD 30

ข้อมูลผู้ป่วย	อายุ	ระยะเวลาการ เจ็บป่วยทางจิต	อาชีพ	ระดับค่าคะแนน LSD30	หมายเหตุ
นาง กอ	75	3	ว่างงาน	ระดับ4	โรคเบาหวานร่วมด้วย
นางขอ	56	25	ว่างงาน	ระดับ4	
นายคอ	39	20	ว่างงาน	ระดับ4	มีโรคร่วมชักร่วมด้วย
นางงอ	36	18	ว่างงาน	ระดับ4	
นายขอ	41	20	ว่างงาน	ระดับ5	ผู้ป่วยคดีทำร้ายคนใน ชุมชน

Vision : โรงพยาบาลอุษณภูมิเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

4.ประชุมคณะกรรมการชุมชน

การประชุมหมู่บ้าน

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

5. อบรมให้ความรู้โรคทางจิตเวช/งานอาชีพแก่นำ 10 คน

Vision : โรงพยาบาลอุเชียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

6.ให้ความรู้ในชุมชน

Vision : โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์พระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

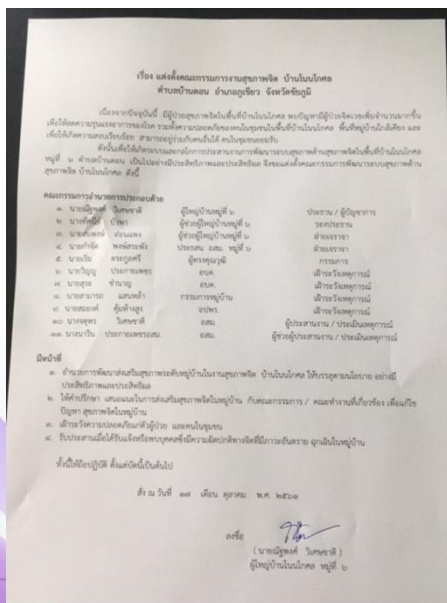
มาตรการดูแล ผู้ป่วยจิตเวช

- ระบบการดูแลจิตเวชฉุกเฉิน
- ระบบการฟื้นฟูผู้ป่วยจิตเวช
- การสร้างงานอาชีพผู้ป่วยจิตเวช
- การสร้างเสริมพลังเพิ่มคุณค่าทางใจผู้ป่วยจิตเวชโดยใช้หลัก 3ดี

กระบวนการทำงาน

ขั้นตอนการ

1. ตั้งตั้งคณะทำงานสุขภาพจิตในหมู่บ้าน มอบหมายบทบาทหน้าที่

สิ่งที่ได้จากการประชุม

คณะทำงานในการดูแลผู้ป่วยสุขภาพจิต

- นายณัฐพงศ์ วิเศษชาติ (ผอ.บ.) ➔ ผู้บัญชาการ
- น.ส.ทัศนีย์ บัวพา (ผู้ช่วย ผอ.บ.) ➔ ที่ปรึกษาผู้บัญชาการ
- นายสมพงษ์ อ่อนแพง (ผู้ช่วย ผอ.บ.) ➔ ฝ่ายเจรจากับผู้ป่วย
- นายกำจัด พงษ์สระพัง (ประธาน อสม.) ➔ ฝ่ายเจรจากับผู้ป่วย
- นายเริ่ม ตระกูลศรี (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ➔ ฝ่ายระวังเหตุการณ์

คณะทำงานในการดูแลผู้ป่วยสุขภาพจิต

- นายวิญญู ประกายเพชร (อบต.) ➔ ฝ่ายระวังเหตุการณ์
- นายสุระ ชำนาญ (อบต.) ➔ ฝ่ายระวังเหตุการณ์
- นายสามารถ แสนหล้า (กรรมการหมู่บ้าน) ➔ ฝ่ายระวังเหตุการณ์
- นางจตุพร วิเศษชาติ (อสม.) ➔ ผู้ประสานงาน ประเมินสถานการณ์
- นางนาวัน ประกายเพชร (อสม.) ➔ ผู้ช่วยประสานงาน

กระบวนการทำงาน

2.เสริมพลังอย่างยั่งยืน ใช้หลัก 3 ดี

บอร์ดทำความดี

❑ มาจากการประชุมของคนในชุมชนที่จะหาแนวทางในการสื่อสารระหว่างคนในชุมชนกับผู้ป่วยจิตเวชที่จะได้พูดคุยกันได้ จึงเกิดกิจกรรม 3 ดี (3D)

1. ดีต่อตนเอง ➡ ผู้ป่วยรู้ตัวเอง
 2. ดีต่อครอบครัว ➡ คนในครอบครัวมองเห็น
 3. ดีต่อชุมชน ➡ คนในชุมชนเห็น
- แล้วเขียนความดีใส่กระดานติดบอร์ดที่บ้าน ผอ.บ.

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

กระบวนการทำงาน

3.บูรณาการกับงานของกลุ่มสตรีและวิถีชุมชน

งบประมาณสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตชุมชน

1. กองทุนอุดหนุนบทบาทสตรี อ.ภูเขียว จำนวน 15,000 บาท
2. งบจากกษตรอำเภอกุ๊เขียว จำนวน 27,000 บาท
3. งบอุดหนุนจากอบค.บ้านดอน จำนวน 20,000 บาท

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

ขั้นตอนตามประเมินผล

ครอบครัวกำกับการกินยาแก่นำชุมชนกระตุ้นฝึกอาชีพ/
การมีส่วนร่วมกิจกรรมในชุมชน

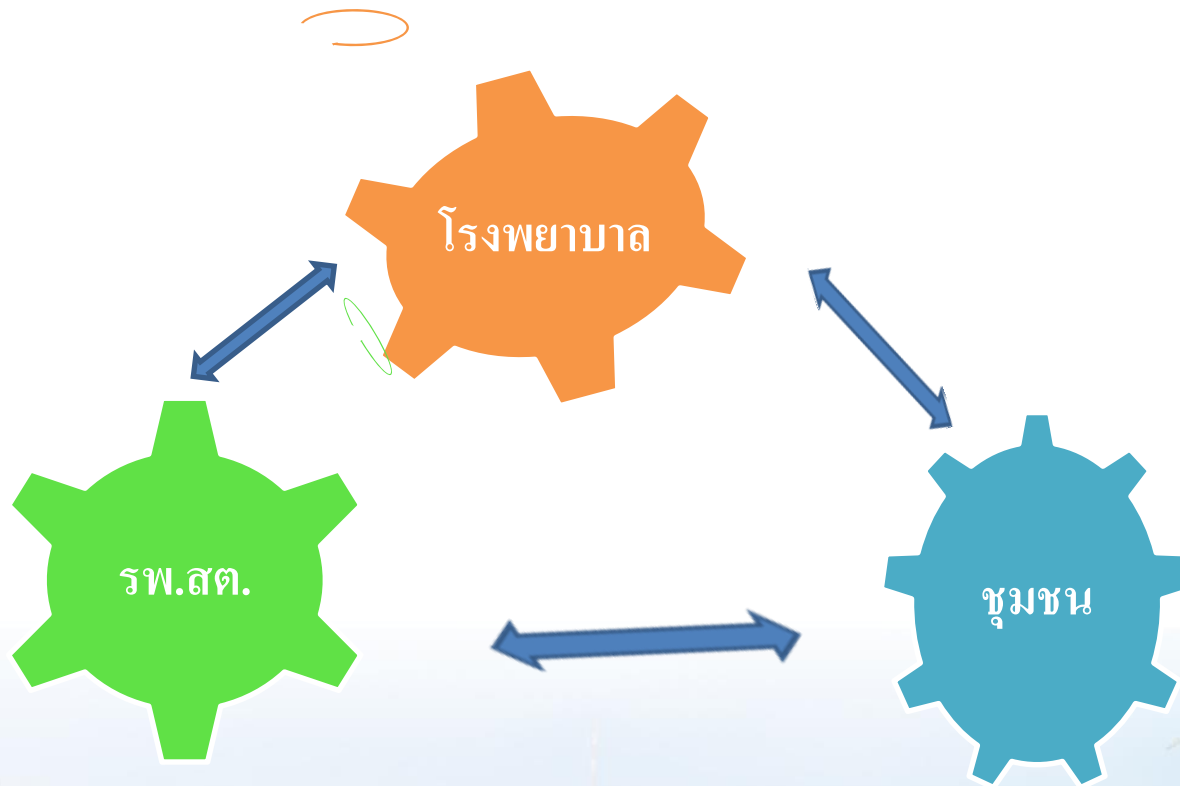
ชื่นชม
เมื่อทำดี

มอบ
รางวัล

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

ด้านการประสานงาน

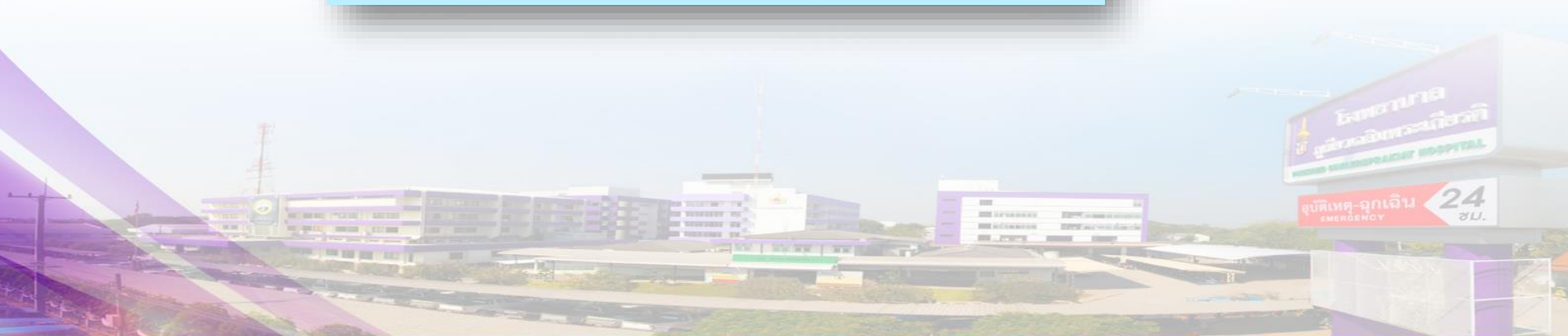

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

กิจกรรมการเสริมสร้างฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวช

- ❖ กลุ่มเกษตร (เลี้ยงปลา)
- ❖ ทำไม้กวาดดอกหญ้า
- ❖ การดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน
- ❖ ปลูกป่า

Vision : โรงพยาบาลอุเชียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

การดูแลสิ่งแวดล้อม / ปฐกपा

Vision : โรงพยาบาลอุเชียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

การทำไม้กวาด

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

กลุ่มเกษตร

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

ผลการศึกษา

Vision : โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

ผลการศึกษา

ด้านกระบวนการ

มีการวางแผน การเตรียมความพร้อมของคณะทำงานในเรื่องการฝึกอบรม มอบหมายบทบาทหน้าที่ การจัดกิจกรรมโดยการบูรณาการกับทุนเดิมในชุมชน

ด้านการประสานงาน เป็นการประสานงานระหว่างโรงพยาบาล รพสต.และแกนนำชุมชนเป็นหลัก

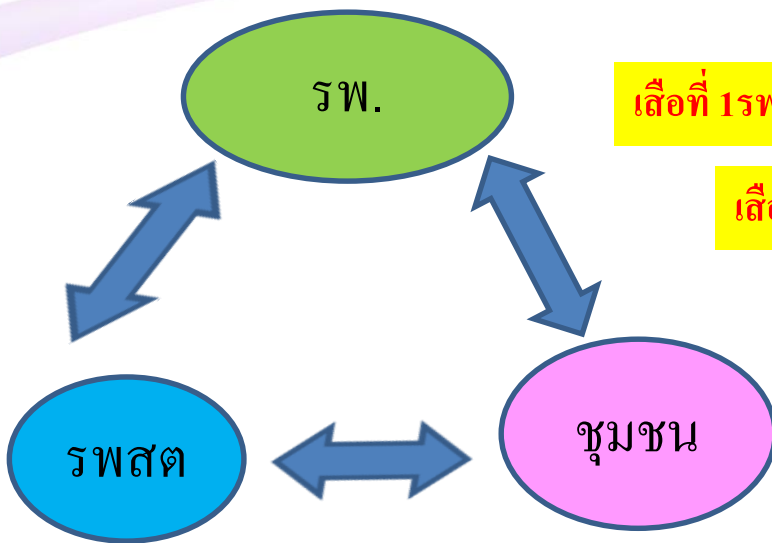
กิจกรรมการฟื้นฟูด้านฝึกอาชีพ

ประกอบด้วย การทำไม้กวาด การเลี้ยงปลา ปลุกข้าวโพด การปลูกป่า การดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งมีแนวทางฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวชในชุมชน คือ สมาชิกในครอบครัว กำกับการกินยา แกนนำชุมชน เชิญบ้านกระตุ้นเตือนฝึกอาชีพและชื่นชมให้กำลังใจ

Vision : โรงพยาบาลอุเชียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

NOngosol Model

3 ทหารเสือ 4 ร่วม 4 มาตรการ

เสือที่ 1 รพ. เป็นพี่เลี้ยงด้านวิชาการและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับแกนนำ

เสือที่ 2 รพสต. สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้ชุมชน

เสือที่ 3 ชุมชน ทำที่ผู้กระทำการหลักในทุกกิจกรรม ร่วมออกมาตรการ
ข้อบังคับให้กับชุมชน โดยมีจนท.รพ.และจนท.รพสต.เป็นพี่เลี้ยง

4 ร่วม: 1) รวมคิด
2) ร่วมทำ
3) ร่วมประเมินผล
4) ร่วมรับประโยชน์

4 มาตรการ: 1) ระบบดูแลจิตเวชฉุกเฉิน 2) สร้างอาชีพผู้ป่วยจิตเวช 3) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตเวชอย่างยั่งยืน 4) สร้างเสริมคุณค่าทางใจผู้ป่วยจิตเวช (3ดี)

Vision : โรงพยาบาลอุเชิยวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

นวัตกรรม 3 ดี

บอร์ดทำความดี (3D)

ผลลัพธ์

- ผู้ป่วยกับคนในชุมชนมีการสื่อสารพูดคุยกัน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมากขึ้น
- ทำให้ผู้ป่วยจิตเวชรู้ตัวเองว่าทำอะไร
- ผู้ป่วยจิตเวชกล้าเข้าหาชุมชนมากขึ้น
- ชุมชนยอมรับผู้ป่วยมากขึ้น
- อาการผู้ป่วยไม่มีกำเริบ รุนแรง
- การร่วมแรง ร่วมใจ ใส่ใจ ช่วยกันดูแลผู้ป่วยจิตเวชของคนในชุมชน
- กระตุ้นให้ผู้ป่วยจิตเวชรู้สึกตัวเองมีค่าในชุมชน

Vision : โรงพยาบาลอุเชิยวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

ทำไม้กวาดดอกหญ้า

ผลลัพธ์

- ผู้ป่วยกับคนในชุมชนมีการสื่อสารพูดคุยกันมากขึ้น มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมากขึ้น ชุมชนยอมรับอาการผู้ป่วยไม่มีกำเริบ รุนแรง
- ผู้ป่วยจิตเวช / ญาติ และคนในชุมชนมีรายได้
- มีไม้กวาดจำหน่ายตลอดปีทั้ง ส่ง - ปลีก
- ไม้กวาดเป็นสินค้า OTOP หมู่บ้าน , ตำบล , อำเภอ

กลุ่มเกษตร (เลี้ยงปลา)

ผลลัพธ์

- ผู้ป่วยกับคนในชุมชนมีการสื่อสารพูดคุยกันมากขึ้น มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมากขึ้น ชุมชนยอมรับ อาการผู้ป่วยไม่มีกำเริบ รุนแรง
- ผู้ป่วยจิตเวช / ญาติ และคนในชุมชนมีรายได้

การดูแลสิ่งแวดล้อม / ปลูกป่า

ผลลัพธ์

- ชุมชนสะอาด รู้จักการคัดแยกขยะ สร้างรายได้
- ป้องกันการเกิดโรคระบาดในชุมชน
- ความสามัคคีของคนในชุมชน
- ผู้ป่วยจิตเวชกับคนในชุมชนมีการสื่อสารพูดคุยกันเพิ่มขึ้น มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันมากขึ้น ชุมชนยอมรับ อาการผู้ป่วยไม่มีกำเริบ รุนแรง
- เพิ่มทรัพยากรป่าไม้ และได้ตระหนักการ รักษาธรรมชาติในท้องถิ่น

Vision : โรงพยาบาลอุเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

“มีความสุข” “ถูกกระตุ้นจากผู้นำชุมชนและครอบครัว ดีใจ
ที่เข้าใจ” “ให้เข้ามามีส่วนร่วมทุกกิจกรรมของหมู่บ้าน”
“ชุมชนสนใจดีมาก” “ภูมิใจที่ชุมชนไม่ทิ้งกัน”
“ได้รับการกระตุ้นสม่ำเสมอ” “อบอุ่น”

Vision : โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์พระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

บทเรียนที่ได้รับ

- 1.ความสามัคคีของคนในชุมชน
- 2.มีความเสียสละในการอุทิศตนในการทำงาน
- 3.เข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ว่าทุกคนมีความแตกต่างกัน
- 4.มีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- 5.มีความจริงใจ ในการดูแลผู้ป่วยและชุมชนให้มีความสุข
- 6.ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากภาคีเครือข่าย ชุมชน และครอบครัว
7. การมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน

Vision : โรงพยาบาลอุเชียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

ข้อเสนอแนะ

- นำไปขยายผลต่อตามบริบทพื้นที่ต่อไป

Vision : โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์พระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

ขอบพระคุณ

ผู้อำนวยการโรงพยาบาล
ภูเขียวเฉลิมพระเกียรติ

ชุมชนบ้าน
โนนโกส

ทีมงานสุขภาพจิต
อำเภอภูเขียว

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง

Vision : โรงพยาบาลภูเขียวเฉลิมพระเกียรติเป็นโรงพยาบาลตัวอย่าง